

05 A 472

05

A

472

I. N. 7.
DISSERTATIO ACADEMICA
EXPONENS

NOTAS ECCLESIAE
ORTHODOXAÆ VERAS,

ET REFUTANS
BELLARMINI XV. FALSAS.

QVAM
PRÆSIDE

VIRO

SUMME REVERENDO, MAGNIFICO, AMPLISSIMO ATQVE
EXCELLENTISSIMO

DN. JOH. DEUTSCHMANNO,

SS. THEOL. DOCT., EJUSDEMQUE PROF. PUBL.

IN HAC AD ALBIM ACADEMIA CELEBRATISSIMO, h. t.

DECANO SPECTATISSIMO, ALUMN. ELECTORAL.

EPHORO GRAVISSIMO,

DNO PATRONO, PRÆCEPTORE, STUDIO-

RUMQVE MEORUM PROMOTORE SUMMA ANIMI

OBSERVANTIA DEVENERANDO,

PUBLICE DEFENDET

R E S P O N D E N S

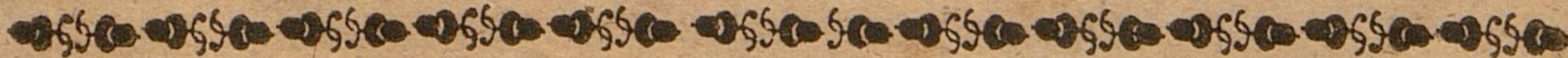
JOHANNES MICHAEL RÜCKER,

ROTENBURGO-FRANCUS,

A. cl. l. c. LXXVI.

D. XX. MARTII. HORIS ANTEMERIDIANIS.

IN AUDITORIO MAJORI.

WITTEBERGÆ,

Typis MATTHÆI HENCKELII, Acad. Typogr.

NOTAS ECCLESIAE
ORTHODOXAE VERAS.

05 A 472

C. B. D.

Vi aliquando Ecclesie Informator futurus erit, is, ut consulat conscientie suae, certus prius sit de Ecclesie veritate, quam optime dignoscendam docent Ecclesie Nota: Hinc quia Meorum est voluntas specimen Academicum afferre, eas pro modulo ingenii & temporis brevitae exponam. DEUS hos conatus adjuvet.

CAPUT I.

De

Notis Veris Ecclesiae Orthodoxae.

SECTIO I.

Comprehendens terminorum explicationem.

§. I.

Um optime res declaretur, si veritas stabiliatur & exponatur, siq; falsitas removeatur; hinc consultum duco prius agere Cap. I. de Notis Veris; In Cap. II. vero de Spuriis atque falsis.

§. 2. Antequam autem rem ipsam aggrediar, monendum quid puto necessarium de vocabulo Ecclesiae: lucem enim praefert tractationi nostrae; si paucis indicamus Etymon, & ex hoc

A 2

signi-

significationem ostendimus, deinde autem Homonymiam removemus.

§. 3. Quoad Notationem, vox Ecclesiæ origine græca est, quam debet verbo ἐκκαλέω, evoco, & sic evocationem quandam notat, quæ fit Deo Autore, & Ministris, Prophetis, Sacerdotibus, & Apostolis atque Pastoribus hodiè (Tit. 1. 5. Eph. 4. 12.) mediante quidem vel verbò Scripturæ tantùm, vel adjunctâ voce præconum. Vid. Magnif. Dn. Præses, in Methodica A. C. Repetitione, Disp. 12. §. 6. Miracula enim non tam ad Causam Ministerialem, quam ad ejus autoritatem roborandam pertinent, ut observat B. Hülsemanus in Extensione Breviarii Theol. cap. 17. §. 9. p. 289. edit. in 4.

§. 4. Ætate autem jam Apostolorum commune erat, cœtum Christianorum congregatorum voce Ἐκκλησίας indigitare, quod factum ideò existimant Theologi (1.) ut hoc ipsò cœtum suum à Judæorum distingverent, quippe qui potissimùm voce Synagogæ utebantur ad designandum suum cœtum. vid. B. Himmelius in Syntag. Theol. L. de Eccl. §. 6. (2.) quia vocabulum hoc etiam gentilibus erat notum. Athenis enim duplices conventus usitatos fuisse constat, quorum alterum Ἐκκλησίῳν, alterum ἀγοραίῳν vocabant. (3.) Quia Ecclesia N. T. futura erat universalis. (4.) Quia vocabulum hoc notat utrumque terminum à Quo & ad Quem; evocatio enim sine his concipi ne quidem potest, quod solidè iterum deduxit devenerandus Dn. Præses c. l. qui addit per Quem; Qui ipsi est status regenerationis & sanctificationis; per hos enim actus nostra vocatio in Ecclesia militante fit. (5.) Denique quia nos bonitatis divinæ admonet, evocare enim à domo ruinosa ad ædificiũ regium omninò bonitatis est.

§. 5. Quoad Homonymiam improprie vocabulum Ecclesiæ notat quemcunqve cœtum, sive profanum, sive sacrum. Act. c. 19. v. 32. 39. 40. propriâ autem significatione, eaq; strictâ, notat tantùm congregationem sacram fidelium; Hinc Inscriptiones Epistolarum Pauli frequenter gerunt verba Ecclesiæ DEI. 1. Cor. 1. v. 2. & hujus Ecclesiæ DEI membra vocat fideles. Eph. 1. 1. Quando autem Templum, vel chorus congregationis Ecclesia audit, significatio Biblica non est, sed Ecclesiastica. vid. Phil. Sobr. Meisneri part. 2. quæst. 13.

§. 6. Ut

§. 6. Ut ad Notas ipsas veniamus, Observamus I. varias olim à Doctoribus fuisse constitutas: Et ipse Lutherus Septem proponit in Libro de Conciliis part. ult. vid. B. Meisnerus in Tract. de Eccl. Sect. V. c. 2. memb. 1. Verùm reliquæ, præter commemoratas in Aug. Conf. Art. VII. sunt Speciales, quæ certæ Ecclesiæ conveniunt, non verò generales, quæ omni. Sic & obedientiam Ministerio debitam Augustinus de fide & Symb. Notam veræ Ecclesiæ facit, cui alii adjungunt crucem; Verùm illa elucet in ascultatione Verbi & usu Sacramentorum, ex quibus tanquam fructus ex arbore nascitur. Hæc accidens potius est, quàm nota propria essentialis, pro qua ideò venditur, quia perpetuus comes veræ Ecclesiæ est.

§. 7. II. Observ. Notas esse vel Essentiales & proprias: ut pura verbi prædicatio, & legitima Sacramentorum administratio; Vel accidentales & communes; Hæ sunt externa quædam & in sensus incurrentia Ecclesiæ Ornamenta, ut diuturna duratio, felicitas temporalis, multitudo, Martyrum constantia, longa series Doctorum sibi succedentium, & similia; vid. B. Meisnerus Tr. de Eccl. Sect. V. c. 1. quæst. 2. p. 773. Essentiales sunt perpetuæ, adeoquæ necessariae Ecclesiæ visibili, sive Ecclesiæ consideratæ, qualis per se & sua natura est, quando nullis pressa persecutionibus, nullisque oblecta corruptelis, sed in connaturali, uti loquitur Dn. D. Musæus in Tr. de Eccl. statu suo constituta plenâ gaudet libertate. vid. §. 109. c. 1. B. Jac. Martini Partit. Theol. Disp. 27. in prædicatione verbi distinguit inter id, quod est DEI simpliciter, & hoc ipsi verbum est, quod prædicatur: & quod est officii hominum, ut prædicatio, & hujus actus & modus, qui est sinceritas, scilicet: ut sincera sit prædicatio. Verbum simpliciter Ecclesiæ necessarium dicit; Hoc etiam agnovit acutissimus Theologus B. Menzerus, & tam clarum hoc esse dicit, *ut qui negare velit fronte eam carere & conscientiam oporteat*; qualem Cusanum fuisse idem refert Disp. 4. Anti-Pist. p. 129. Duos autem verbi actus abesse posse, sed de facto, verâ manente Ecclesiâ, censet Martini, quia non statim suspensio actu secundò, tollitur primus.

§. 8. Referuntur autem duæ dictæ Notæ ad Ecclesiam ut *Causa formalis*: (*malunt alii uti termino medi.*) Suntquæ Ecclesiæ

Notæ tam constituendæ, quàm conservandæ; seu prout absque verbo & usu Sacramentorum inprimis Baptismi Ecclesia neque esse neque conservari potest; Illis enim generatur fides, per quam membra Ecclesiæ sunt, quod sunt. Sunt ergò hæ duæ Notæ tum à priori, quia Ecclesiam constituunt & conservant; tum à posteriori, quia Ecclesia DEI verbo & usu Sacramentorum constituta ipsa jam verbum DEI rursus prædicat, aliis commendat, interpretatur, Sacramenta administrat, doctrinam vindicat, asserit atque propagat. Hinc dicere possum, ubi est prædicatio verbi pura & legitima Sacramentorum administratio, ibi est vera Ecclesia. Effectus enim proprius indicat mihi suam Causam à posteriori, & Causa arguit mihi effectum à priori. Quocunque modo hæc duo respicias, Notæ Ecclesiæ erunt, posteriorem tamen respectum Theologi potissimum observant.

§. 9. Magnus fuit Theologus Beatus nunc, qui unam sufficere Notam putabat inductus hac ratione, quia legitimus Sacramentorum usus (cum Sacramenta sint verbum visibile) includatur purâ verbi prædicatione. Si enim aliter instituuntur & administrantur Sacramenta, usus verbi purus non erit; & hanc insuper rationem annectit, quia eadem necessitas harum Notarum non est, dum Ecclesia Israëlitica per 40. annos in deserto circumcisionem intermisit. Verum enim verò, quia distincti externiq; actus sunt prædicare verbum & administrare Sacramenta: hinc duas Notas cum Aug. Conf. ex Art. 7. credo. Inprimis si considero agi hîc de visibili Ecclesiâ, cui publicum & quietum permittitur Exercitium, ubi omninò administratio Sacramentorum ad veritatem Ecclesiæ ob DEI mandatum & nostram indigentiam necessariò requiritur.

§. 10. Accuratè observat Vir Excellentissimus, Patronus meus Sammus & filiali observantiâ devenerandus DN. JOH. LUD. HARTMANNUS, SS. Theol. Doctor Celeberrimus, Superintendens Rotenb. ad Tub. vigilantissimus in MSS. sua Theologia Polemica & mox cum expectatione lucem visura, quòd hîc agatur de illis notis, quæ propriè ab illis attendendæ sunt, qui in Ecclesia Christiana versantur, Scripturam receperunt, & ambigunt, quoniam
Chri-

Christianorum coetus sit vera, sincera & incorrupta Ecclesia: Gentiles enim demum mediante lumine naturalis iudicii adhibito in lectione Scripturae & observatione Criteriorum ejus, itemque collatione concionum Ecclesiarum cognoscere possunt, quae Ecclesia vera sit, scil. quae verbum pure proponit, & Sacramenta secundum institutionem Christi administrat, & ita edoctus sum quæst 4. c. loci.

§. II. Dicta autem hæc puritas non respicit verbum, sed purum usum verbi: Verbum enim purum esse potest, licet impurus sit usus. Sic & Sacramenta sunt Ecclesiae Nota, non quatenus Essentia eorum pura, sed quatenus usus purus est. Quæ tamen puritas gradus admittit, & inæqualiter se habet, ita, ut aliquando magis, aliquando minus pure prædicetur verbum. Non tamen statim quæcunque impuritas tollit veritatem Ecclesiae, sed quæ in fundamentalibus est; si itaque fundamentum sartum tectumque retinetur, manet Ecclesia, modò hoc observatò discrimine, ut quò purius prædicatur verbum, eò purior sit Ecclesia, & contrà. Ob hanc autem impuritatem Pastorum Auditores non damnamus, quia aures eorum puriores sapius sunt, quam labia Pastorum; imò Ecclesia æstimanda non est ex solis Pastoribus, nec ex quibusdam paucis, possunt enim nonnulli errare, aliis persistentibus orthodoxis; totius itaque Ecclesiae doctrina ante omnia investiganda venit, quia, ut habet Hutterus in Disp. XIII. Disputationum XXII. §. 72. Ecclesia vera (quæ sic dicitur non præcisè, prout abstrahit ab Ecclesia pura & impura; sed comparatè in comparatione ad Ecclesias heterodoxas) utitur corruptò Ministeriò, secundum illud Christi Matth. 23. v. 2. 3. In Cathedra Moïsi sedent Scribæ & Pharisei, quod dixerunt vobis, facite.

§. 12. Et hinc apprimè notandum, quod observavi in MSS. Parentis mei DANIELIS RÜCKERI, quondam *Magni Bernhardi Ducis Sax: &c.* Confessionarii & Consilarii Ecclesiastici Castrensis, deinde Superattendentis & Consistorii Præsidis Rotenburgii ad Tub. nunc Beati: ubi habet, quòd pura & legitima prædicatio sit nota Ecclesiae purae & incorruptae. Prædicatio verò
verbi

verbi & administratio Sacramentorum simpliciter considerata, sit nota Ecclesiae simpliciter & absolutè loquendo, non habito respectu ad puritatem vel impuritatem, ita ut per hanc distingvatur tantùm à cœtibus profanis, qui sunt extra Ecclesiam, per istam verò à cœtibus hæreticis, qui sunt in Ecclesia.

§. 13. Vox *Predicatur* h. l. non significat præcisè actum ipsum prædicandi externum, quem Pastores efficiunt: sed potiùs professionem totius Ecclesiae sinceram, talemq; etiam Auditorum acceptionem.

SECTIO II.

Continens Sententiæ Confirmationem.

§. 14. Communiter probant Notas dictas veras esse I. ex definitione & propriis affectionibus, sc. quia (1) Notæ nostræ notatum certò indicant ac demonstrant, seu nos ducunt in cognitionem Ecclesiae, quæ latet & quæritur, quod inde patet, quia non potest non esse ibi vera Ecclesia, ubi purè prædicatur verbum; hoc enim Ecclesiae officium est Matth. 28. v. 19. Marc. 16. v. 15; quod officium, quando obit, dicitur effectum; Jam omnis effectus ostendit suam Causam sive omne officium proprium certò ostendit suum subjectum. (2.) Quia soli Ecclesiae nostræ Notæ conveniunt, quippe cujus principium est, & extra Ecclesiam non inveniuntur. Esa. 59. v. ult. Matth. 13. v. 24. Hoc tamen intelligendum est, quantum ad ἀλήθειαν non præcisè etiam καὶ δόξαν: Satis est, inquit Magnus noster Theologus Dn. D. CALOVIVS, si in re nota sit propria, non est necessum, ut Bellarminus ineptit, quòd in hominum opinione propria sint. Nam proprietates & Notæ rei non dependet ab opinione humana, sed à re ipsa: videantur ejus Scripta Philosophica p. 518. edit. Witteb. (3.) Quia conveniunt Ecclesiae semper, cum impossibile sit dari Ecclesiam & quidem visibilem sine publico & puro religionis Exercitio. (4.) Quia notiores sunt Ecclesiam nimirum in probandò; hujus autoritas à scripto DEI verbo dependet; aliàs quidem notior est Ecclesia verbò non φύσει, sed κατ' ἡμᾶς, idq; saltim ratione Notitiæ conjecturalis non infallibilis, quia vera Ecclesia nobis infallibiliter con-

constare non potest, nisi in quantum cognoscitur ejus veritas; Vera autem cognosci non potest, nisi veritas ejus deprehendatur in Scripturis, quia non aliter vera est doctrina ejusdem, nisi quatenus Scripturae congruit. vid. Disp. XIV. in A. C. §. 9. Magnifici D. CALOVII. Notior etiam est Ecclesia sensibus, quatenus video & audio congregationes quasdam fieri, ita ut mihi constet, esse quandam Ecclesiam, non tamen notior est Ecclesia verbo, si consideramus propositionem illam, Ecclesia est vera: Sic enim magis notior est intellectui prædicatio pura, quam Ecclesia vera, quoniam illa hujus Causa est, quippe Ecclesia per prædicationem Evangelii & administrationem Sacramentorum alitur & conservatur. Conf. 1. Corinth. 4. v. 15. 1. Pet. 1. v. 23. Jac. 1. v. 18. Joh. 3. v. 5. Tit. 3. v. 5. Causa autem per naturam notior est effectu, hinc nemo potest scire, quod sit vera Ecclesia, nisi prius sciat, quæ sit vera prædicatio verbi. Reliquas affectiones notarum nostris convenire, ulterius deduxerunt, B. Meisnerus Tr. de Eccl. Sect. V. c. 2. memb. 2. p. 790. B. Menzerus Disp. 4. Anti-Pist. §. 45. 83. B. Gerhardus in LL. Theol. L. de Eccl. §. 126. 145. Nos paucis argumentamur: Cuicunque competit notæ definitio cum affectionibus, id nomine notæ venire debet, Atqui nostris notis &c. Ergo.

§. 15. II. Quia jam in V. T. populus DEI nullò aliò modò distinctus fuit à Gentilibus quàm verbo & Sacramentis. Exod. 12. & 20. Deut. 4. v. 6. Ps. 147. v. 19. Ita, ut is, qui cognoscere vellet, quinam esset populus DEI seu vera Ecclesia, has notas animadvertere habuit necessum.

§. 16. III. Patet etiam assertio nostra ex Matth. 7. 16. Ubi Christus veros Doctores à falsis Doctoribus dignosci vult; quando illi uvas (doctrinam veram) hi spinas proponunt sive doctrinam falsam; Ex quo colligimus ita: per quod Ecclesiae Doctor sincerus à falsis Prophetis distinguitur, per illud etiam Ecclesia vera à falsa. Ratio, quia qualis est doctrina, quæ in publico Ministerio Ecclesiae sonat, talis etiam indicatur esse illa Ecclesia. conf. Locus Luc. 6. v. 45. Testimonia Patrum & Pontificiorum habent Theologi B. B. Meisnerus & Gerhardus, hic in LL. Th. L. de Eccl. §. 138. Ille Sect. V. c. 2. p. 802. c. 1.

B

§. 17. Nos

§. 17. Nos adjicimus IV. ex B. KÖNIGII Theologia Acroamatica argumentum ex Eph. 2. vers. 19. 20. Ubi (1.) certum est, Apostolum agere de Ecclesia vera, quia hujus membra appellat concives Sanctorum & domesticos DEI. Hanc autem Ecclesiam (2.) inde dignosci vult, quia superstructa est super fundamentum Prophetarum & Apostolorum, sive super doctrinam veram, hæc enim his indigitatur, dum omnis doctrina, quæ est Apostolorum & Prophetarum, vera est. (3.) Ergò concludimus: Quicquid soli Ecclesiæ veræ competit, & tanquam Character ab Apostolo Paulo allegatur, illud est nota veræ Ecclesiæ; Atque esse superstructum seu vera doctrina soli Ecclesiæ competit &c. Ergò. Major patet, quia per propria rei res cognoscitur; Sunt autem hæc propria quarti modi, quæ uni, soli & semper competunt, ut risus homini & puritas doctrinæ veræ Ecclesiæ. Minor ex textu patet.

§. 18. V. Probamus ex Joh. 10. vers. 26. collato loco 1. Corinth. II. ex his enim duobus locis utraqve nota nostra patet. In illo loquitur Christus (α.) de ovibus seu veris Christianis, jam quæ est Nota singulorum Christianorum, illa debet etiam esse Nota totius Ecclesiæ, quia Ecclesia nil aliud est quam collectio & congregatio Christianorum; *ut ita merito miretur* Judiciosissimus olim nunc B. Theologus MENZERUS *Pontificiorum stuporem, negantium de tota Ecclesia, quod singulis & solis & veris Christianis competit.* vid. ejus Disput. IV. Anti-Pist. pag. 129. Jam verò quod (β.) notandum, cognoscitur verus Christianorum chorus, quando audit DEI verbum, h. e. recipit & tractat, prout à DEO dictum, quod colligitur ex intentione Christi, quæ est ostendere veras oves ex eo, quia audirent vocem Christi, non Pharisæorum, qui quidem etiam habebant verbum DEI, sed non tradebant sensu divino. In altero loco Apostolus censet congregationes Corinthiorum, & ostendit eas veras non esse, sed falsas, quia legitimè non uterentur Sacramento Cœnæ; Ubi observ. Notas nostras valere tam affirmativè, ita ut dicam, ubi sunt hæ notæ, ibi est vera Ecclesia, quam negativè, hoc sensu: Ubi hæ duæ notæ non sunt, ibi vera Ecclesia non est; ita quia hæ notæ
apud

apud Corinthios non erant, congregationes eorum ut non veras, Paulus taxat, & ut corrigat eas, proponit ipsis regulam & normam, secundum quam congregationes suas instituant, ut sint laude dignæ, seu veræ, quæ est legitimus Sacramentorum Usus; scil. si utimur Sacramentis, ut Apostoli acceperunt à Domino, & isti nobis tradiderunt.

SECTIO III.

Exhibens Argumentorum vindicationem.

§. 19. Variè autem infestant Adversarii Pontificii argumenta prolata, pro Notis Ecclesiæ orthodoxæ; Et variè etiam & eruditè vindicârunt eas Theologi nostri, quorum operâ & nos uti volumus.

§. 20. Primò autem in genere rejiciunt nostras Notas ut insufficientes & probabiles tantum, quia non monstrent electos, & indicent tantum, ubi Ecclesia lateat, non verò quæ Ecclesia sit vera. Sed (1.) R. Contrarium supra ostensum esse ex definitione & affectionibus Notarum applicatis. (2.) Non quæritur de Notis Electorum, sed Ecclesiæ. Nec (3.) Pontificiorum Notæ Electos monstrant, sufficit ergò nobis scire in Ecclesia, per Notas nostras ostensa, esse Electos, quia solus DEUS καρδιογνωσις est.

§. 21. Excipiunt ad Observat. 4. §. 14. Notas nostras non esse notiores re notatâ: Quia nos statuamus non tantum prædicationem, sed & receptionem verbi; Jam dicunt non constare, ubi verbum verè recipiatur; Verum enim verò receptio nostra non interior est, sive fidei, sed exterior, sive obedientiæ, quando nempe veræ doctrinæ locus datur. Urgent isti ulterius, notius omninò mihi esse, quænam sit vera Ecclesia, quàm quæ sit vera prædicatio: Quia hoc ab Ecclesia discimus. Sed ad hoc jam responsum in Observ. 4. §. 14. ad quæ reponunt, omninò Ecclesiam notiores esse prædicatione verbi, quia ab Ecclesia discendum, quæ prædicatio sit vera; Verum hoc tantum inde sequitur, in vera Ecclesia sonare publicè puram prædicationem verbi, sed quæ sit illa vera Ecclesia, non nisi ex verbo DEI disci potest. Accedit, quod concedamus, officium Ecclesiæ esse verbum prædicare & conser-

vare, sed notamus tamen, prius Ecclesiam esse constitutam verbo DEI; Hinc notior natura non est verbô, quia verbum Ecclesiæ causa est. Optimè egit hac de re CARLETANUS contra Concil. Trid. p. 162. inqviens: *Ostendit Ecclesia Scripturas, sed Ministeriô suô, ostendit Scriptura Ecclesiam, sed autoritate suâ.* Quæ reliquæ sunt Objectiones, eas Observationibus ad Terminos & ad probationes refutare possumus.

CAPUT II.

De

Notis falsis & Spuriis.

MEMBRUM UNICUM.

§. I.

CONSIDERATIS hactenùs Notis veris Ecclesiæ Orthodoxæ, ordine naturæ progredimur ad falsas: grave autem anteponendum censemus iudicium Theologi Summi DN. D. CALOVII, quod de Notis secuturis omnibus in Exegemate A. C. Art. VII. Cap. V. §. 9. habet, quod est de Notis veræ Ecclesiæ, ubi inquit: *Et ut simul omnia dicam, papistica Notæ vel non sunt veræ notæ, vel certè saltim sunt communes, impropria, nec necessaria, vel verisimiles tantùm, vel deniq; si veræ sint & infallibiles, cum nostratibus eadem sunt.* Has nunc confutare pretio esse non putamus, eqvidem eo ipso dum probatas dedimus atqve vindicatas notas veras, spontè sequitur, reliquas veras non esse, vel ad minimum accidentales atqve communes, quæ externa tantùm sunt privilegia; Esse enim Catholicum, Apostolicum, visibilem, accidentale tantùm & commune est, ut mox patebit clarius.

§. 2. Varias autem ponere Pontificios Notas & in earum numero non convenire, demonstrat B. MEISNERUS in Tr. de Eccl. Sect. V. cap. ult. p. 827. ubi habet propriam Bellarmini confessionem, Driedonem l. 4. c. 2. part. 2. de Eccl. dogmatibus, & Petrum à Soto part. 1. defen. c. 44. tres ponere notas: Hosium autem quatuor in Expositione Symboli; Sanderum de visibili Monarchia L. 8. ponere sex idem Bellarminus L. 2. c. 3. fatetur. Ipse autem Bellarm. exhibet quindecim, quibus veritatem Ecclesiæ nostræ subvertere nititur.

Has

Has nos proinde examinabimus & ostendemus, istas Pontificiorum notas, ut affectiones Ecclesiae nostrae convenire verè ad unam.

§. 3. Omnium autem *primò* ponit esse *Catholicum atque Christianum*; quâ notâ Ecclesiae nostrae veritatem ita evertere audet: Quæ Ecclesia à Christo Christiana dicitur & à religione Catholica, illa sola est vera, Atque Romana &c. Ergò. Verùm inaniter. Nam 1. jam olim Protestantes post felicissima reformationis initia denegarunt Pontificiæ Ecclesiae titulum Catholicæ, sensu scil. Patristico, quò denotatur vera Dei Ecclesia, concedentes tamen sensu eo, quò Catholicum esse, idem ac amplissimè se extendere, & hoc dicitur B. Meisnero c. l. Catholicismus quantitatis. Quod autem ita etiam sensu Patristico in Actis publicis Ecclesiam Pontificiorum indigitarint, id ideò factum, quia videbant rebus sæpè nomina sine re imponi, ut hîc: ob hoc posuerunt, si non semper, talis tamen semper eorum mens erat, Romano-Catholica. Non obscure ergò innuebant, aliud esse *Esse*, aliud esse *Dici*: Et multos dici Orthodoxos, qui nil minùs, quàm Orthodoxi sunt: Vocabula enim dependent ab arbitrio humano; conf. Act. 8. 10. ubi Simon Magus dicitur *μεγάλη δύναμις τῆς θεῆς*, talis tamen non erat. 2. Petit hæc nota Pontif. principium, hoc enim quæritur quæ sit illa Ecclesia Catholica &c. 3. Est nota separabilis, vid. Pacianus Epist. 1. ad Sempron. & inde est, quod Witakerus negat Symbolum Apostolicum ab Apostolis fuisse confectum, quia in eo habeatur nomen *Catholica*, quod tamen tunc temporis erat ignotum. 4. Concedimus ipsis Catholicismum (α) quidditative talem seu Logicum, quatenus compositum quid est ex partibus, & sic totum quid. Non tamen (β) quantitative talem, seu Physicè, quasi Catholica Ecclesia sit ratione nostri, utpote multas regiones obtinet *αἰσώτης* Gentilium, & agmen improbum Turcarum. Nec etiam omnia tempora comprehendit, modò tantùm omnis generis personas. (γ) Multò minùs concedimus ipsis, Ecclesiam illorum Catholicam dici posse ratione qualitatis, quia univer-

sam suam doctrinam scriptis Prophetis & Apostolicis consentaneam esse probare nequeunt. Secessum enim eos à sanctitate doctrinæ fecisse monstrat scriptum istud accuratum B. Nic. Hunnii, quod prostat sub Titulo Apostasia Romana; Et in Tr. furger und gründlicher Bericht. &c. idem ostendit Pontificiam Ecclesiam ne quidem Christianam esse 1. quia privat Christianismum mediis, unde habeat doctrinam divinam. 2. autem media falsa affuit. 3. Veram salutem detrahit. vid. p. 3. 4. & seqq.

§. 4. Majori autem jure nobis tribui posse Catholicismum doctrinæ, patet facile, quia nos nostram doctrinam constanter probamus ex scriptis Apostolicis, & sic innuimus, nos profiteri universam fidem ac doctrinam, quæ semper ab Ecclesia Catholica credita fuit religiosè. Vid. B. Meisnerus Sect. IV. c. 3. p. 300. 301. seqq. & Menzerus, cui in hac significatione Ecclesia universalis est absolutè talis Disp. 4. Anti-Pist. p. 125.

§. 5. Contra modò dicta urgent. 1. Si exinde Ecclesia dicitur Catholica, quia habet doctrinam universam totam atque omnem, quam semper habuerit Ecclesia orthodoxa, sequitur quemvis Christianum, qui hæc habet, Catholicam Ecclesiam dici; Verum mancum hoc est, quia hoc tantum inde sequitur, quod talis Christianus sit membrum Ecclesiæ Catholicæ, quia de doctrina Catholica participat. Pontificii autem id notis improbrant: Nostram Ecclesiam Catholicam dici non posse, quia contineatur paucis & exiguis regnis: It. quia Lutherus hoc nomen ex Symbolo Apostolico expleret, substituto vocabulo Christliche. Verum Resp. ad 1. quod (1.) Ecclesia sic dicatur non positivè semper, quasi necessarium sit, ut illa semper in provinciis vel in maximis orbis partibus reperiatur, id enim non volunt ista vaticinia Apoc. 12. 6. c. 17. 23. 4. Contrarium etiam testata est experientia tempore Arianismi, qui ferè totum orbem inundaverat. Consentit nobiscum Cardinalis Bellarm. L. 4. de Eccl. c. 7. hinc (2.) nec respectivè sic dicitur, quasi numerosior semper sit Ecclesia vera quàm Hæreticorum; Sed (α) negativè, quod non sit alligata ad certum locum. (β) potestativè vel virtualiter, quia semper hanc

hanc habet *δύναμις* se extendendi. vid. B. Meissn. c. l. p. 279. seqq.
Ad II. Resp. 1. Quod ante Lutheri tempora in aliquibus jam exem-
plaribus fuerit inventum vocabulum *Christliche*. 2. Lutherus ipse
rationem facti exponit: sc. sciebat nomine Catholicum esse olim
tempore Theodosii circa annum 360. ex mandato Imperatoris
fideles contradistinctos fuisse Hæreticis, quare, quia videbat hæ-
reticam Pontif. Ecclesiam sibi hoc nomen tribuere quasi in pecu-
lium, hinc ut nostram Ecclesiam veram ab illorum falsa & deno-
minata Ecclesia Catholica distingveret, posuit vocem *Christliche*.

§. 6. Ne justò longius nos detineamus, rejectò Catholi-
cismò ut nota est, vindicatò nobis, quatenus est affectio Ecclesiæ
veræ, Separabilis licet. De II. nota falsa quid monebimus.

§. 7. Ponit autem Bellarminus *Secundò locò An-
tiquitatem*; Quæ autem duplici modò potest intelligi, ut
video id observatum in MSS. B. Parentis mei; vel enim consi-
deratur, quatenus conjunctam habet doctrinæ cœlestis verita-
tem ac sinceritatem, vel quatenus ab ea est sejuncta ac separata;
Illo respectu omninò concedimus, plurimùm valere antiquita-
tem & ita intelligendi etiam sunt Patres, quando ad eò Antiqui-
tatem commendant. Hoc respectu nihil valere dicimus, & no-
tam esse negamus. I. Quia Ecclesiæ non convenit semper, nec ei
genuina ac propria est; fuit enim tempus, quò Ecclesia nondum
fuit antiqua, ut tempore Adami in V. T. & Christi in N. T. Vera
tamen Ecclesia semper est. Sic ex hypothesebus eorum dicimus,
Indorum Ecclesiam non esse antiquam, & sic non veram, quod
nunquam dicent, quia multò antiquior erat Indis cultus Idolo-
latriæ. Dicis, antiquam esse illam Ecclesiam antiquitate do-
ctrinæ; concludo ergò non antiquitatem temporis, doctrinam
potius Apostolicam notam esse. II. Quia non convenit Eccle-
siæ soli, dum (1.) jam inde ab initio fuit civitas Dei & Diaboli,
(2.) etiam gentiles contra Christianos prætendebant antiquita-
tem, vid. B. Gerhardus L. de Eccl. §. 126. ut & (3.) Hæretici.
III. Quia Patres non ad antiquitatem, sed veritatem potius pro-
vocârunt. Et IV. in utroque jure Canonico & civili antiquitas
veritati subicitur.

§. 8. Quod

§. 8. Quod autem Adversarii dicunt, veram Ecclesiam antiquiorem esse falsam; id nos concedimus, quia illa in primis parentibus, hæc autem in Caino cœpit, nondum tamen sequitur Antiquitatem per se & solam, imò etiam illam, quæ non est simpliciter prima, esse notam veræ Ecclesiæ. Deinde loquitur Bellarminus aut de Ecclesia in genere, aut de Ecclesia in specie N. T. Si de illa, non potest dicere, quod vera Ecclesia antiquior sit falsam, quia ipse negat L. 3. de Eccl. c. 16. Adamum & Evam constituisse Ecclesiam, hinc omnino statuere debet Ecclesiam veram & falsam simul cœpisse, illam in Abele, hanc in Caino. Si autem loquitur de Ecclesia in specie, manifestum est, Judæorum Ecclesiam esse Antiquiorem,

§. 9. Nec Ecclesia Romana potest dici antiquissima omnium, si nimirum consideratur ea facie, quæ hodie adparet, quippe secundum quam penitus mutata est, à Romana ista Ecclesia, quæ olim ab ipsis Apostolis erat plantata vid. B. Chemnitius in Exam. Concil. Trid. B. Hunnius citatis locis, & Magnif. Dn. Præses in felicissimâ discussione Anatomix Thomæ Henrici; hinc enim probat ex Anshelmo Havelbergensi, quod jam ante IV. secula de novitatibus in Ecclesia Dei fuerit conquestus.

§. 10. Nostræ autem Ecclesiæ veram antiquitatem competere, luce clarior res est, quia nos antiquissimam doctrinam tenemus, quæ non à Lutero introducta, sed à quisquiliis Pontificiorum repurgata, & pristino nitore restituta est. Jam quis domum renovatam domum novam dicet; nisi idiota planè, cui videtur ista domus nova, quæ tamen renovata tantum est: Sic & religio nostra Idiotis istis Papisticis nova videtur, quæ tamen est antiquissima, cujus Parens non demum fuit Lutherus, sed tantum ejus Medicus: Quando autem Lutherus vocavit eam novam, intelligendum est non ratione existentix, sed ratione apparentix, non aliter ac ut Christi doctrina Judæis, Pauli verò Atheniensibus nova videbatur atque stultitia Act. 14. 1. Cor. 1.

§. 11. *Tertiam Notam* ponit *Durationem*: Verum quàm absurdè hæc nostram evertere audeat Ecclesiam, ex
mox

mox dicendis fidem habebis; Accepit autem terminum duratio-
nis, vel respectu temporis præteriti, & sic coincidit cum Antiqui-
tate, contra quam in præcedentibus disputavi; vel respectu tem-
poris futuri, nec sic nota propria est; quia duratio etiam cœtibus
malignantium communis, adhibis Turcismum, Gentilismum &c.
& fidem dabis dicto, & hoc idem est, quod innuit Christus
Matth. 13. v. 39. Scil. paleas tritico admixtas futuras usque ad mes-
sem seu seculi consummationem; hîc enim denuò hædi ab agnis
segregabuntur. vid. B. Meisnerus c. 1.

§. 12. Est insuper hæc Nota incerta & ignota, nec etiam
Ecclesiæ semper convenit, illud patet, quia nemo certò demon-
strabit, hunc, vel illum cœtum visibilem duraturum semper; si
provocas ad promissiones Ecclesiæ factas: R. Eas esse factas non
cuivis cœtui visibili, sed potiùs Ecclesiæ Catholicæ. Hoc autem
patet, quia nec Ecclesia Apostolica, quæ post ascensionem in cœ-
los per prædicationem verbi in toto terrarum orbe colligebatur,
non poterat de diuturna duratione, qualem Bellarm. h. l. intelli-
git, gloriari.

§. 13. Nec etiam competit Ecclesiæ Romanorum hoc attri-
butum; quia isti jamdudum suam doctrinam mutârunt, ut Cen-
turiatores Magdeburg. ad singula secula defectus hos notârunt.
Ipse etiam CHEMNITIUS eos observavit in Exam. Conc. Trid. HUN-
NIUS in Apostasia Ecclesiæ Rom. aliique quamplurimi idem ege-
runt cum CALIXTO in Disp. de Conjugio Pastorum.

§. 14. Nostræ autem Ecclesiæ è contrario aptissimè tribui
potest, etenim ista ab Apostolis plantata, in persecutionibus ten-
tata, in Papatu abscondita fuit, seu latuit. Nam ante Papatum
idem nobiscum docuisse Patres, magnò ausu & felici effectu id
demonstrat D. PAPPUS in Augustino Orthodoxo. Sub Papatu au-
tem nostra Ecclesia fuit, licet non semper & ubique habuerit hanc
faciem, quam habet, quâ Lutherana dicitur, semper tamen eas-
dem actiones habuit ad efficientiam spiritualis tum generationis
tum nutritionis, licet etiam non ipse Papatus purus fuerit; Nam

C

etiam

etiam ibi, ubi Hærefes & Anti-Christianismus prædominari videbantur, in Ecclesia non omnes æqualiter occupatos fuisse, & ab iis corruptos ex Natura providentiæ DEI docet incomparabilis quondam Theologus nunc B. DORSCHÆUS in Kirchero devio c. VI. §. 222. pag. 711. Membra verò hujus Ecclesiæ sunt illi homines, qui per VI. præcipua fidei Capita, per publicam Bibliorum Lectiōnem filii DEI geniti sunt: tabulas enim has matrimoniales in Papatu integras servatas fuisse, docuit eventus, admixtis licet falsis explicationibus, tamen ipse textus Dei beneficiō inviolatus mansit. vid. B. MEISNERI Anti-Lesius part. 3. rat. i. pag. 359. Nam etiam ubi sanctificantes actiones Societas habuerunt adversarias & contradictorias; h. e. ubi verbum divinum prædicatum habuit verbum humanum, erroneum, everfivum coelestis veritatis; Non planè generatio & nutritio spiritualis cessavit, quia verbum divinum infinitè superius est humanò, & ita ne ab hoc destruat, semper actu ipso obstat sapientissima & providentissima DEI gubernatio.

§. 15. *Quarta Nota*, quam ponit Bellarminus, est *Amplitudo*, seu multitudo, & varietas credentium; verum iisdem ferè refellitur hæc Nota quarta, ac supra prima; Hoc tantum addimus, quod in Scriptura sæpius ut grex pusillus futurus prædicetur vera Ecclesia. Esa. i. v. 8. Soph. 3. v. 12. Luc. 12. v. 32. Jam si Amplitudo est Nota, tunc parvus & pusillus grex Ecclesia vera non est, quod est contra dicta citata.

§. 16. Quod autem ad Vaticinia, nobis pro amplitudine objecta Psal. 72. 8. Actor. i. 8. I. R. Hoc, ea tantum velle, quod Ecclesia Novi Testamenti non amplius Judææ limitibus futura sit inclusa. II. Continent Ecclesiæ Novi Testamenti statum, non perpetuò futurum, sed tempore tantum Apostolorum Psal. 19. 5. Rom. 10. 18. III. Nec requiritur ad complementum horum Vaticiniorum, ut unò tempore omnes gentes Evangelium accipiant, sed sufficit successivè id factum.

§. 17. Ipsi

§. 17. Ipsi Pontificii supposititiâ hâc notâ carent in sua Ecclesia, quomodocunqve etiam explicent hanc amplitudinem, doctrinæ enim non est, ut supra ostensum, nec est locorum, licet multorum, non tamen, ut isti requirunt, hoc, omnium ferè vel maximorum: neutrum ipsis competit, ob Ecclesias in Asia, Cilicia, Armenia, Palæstina, Tartaria, & in Insulis Orientalibus, Persia, Africa, Ægypto, Æthyopia, de Ecclesiis Lutheranorum & Calvinianorum amplissimis nil addo. conf. PHIL. NICOLAI de Regno Christi, ubi statum Ecclesiæ in omnibus mundi partibus invenit. conf. B. GERHARD, L. de Eccles. §. 186.

§. 18. De Amplitudine Ecclesiæ nostræ querelas ducunt Pontificii ipsi, dum vident August. Confess. conversam in varias lingvas ubiqve orthodoxa semina sparsisse. vide querelas Bellarm. Tom. 4. Operum in Oratione præfixa sub fine, item Tom. 1. præf.

§. 19. *Quintam Notam ponit Successionem Episcoporum*; verùm malè pro Nota venditat Successionem, inprimis si Personarum, locorum sive externam, non verò simul doctrinæ sive internam intelligit. Nam I. Ecclesiæ non convenit semper & perpetuò, quod in Christo & Apostolis patet, qui nulli successerunt. II. Nitebatur Successio Pontificum in Veteri Testamento DEI mandato & promissione, nihilominus tamen in Ministerium publicum errores in Ecclesia Israëlitica intrârunt; Ergò multò minùs Pontificum Romanorum Successio tutam facit Ecclesiam ab erroribus, quippe quæ nec mandatum, nec promissiones DEI habet. Quod autem Pontificii Locum Esa. 62. 6. urgent, alii ex illis applicant vel ad Angelos vel ad Patriarchas in cœlis orantes pro salute Ecclesiæ. Bellarminus verò Tom. I. de Bon. Operibus Lib. 1. c. 19. applicat ad Cantatores per dios & pernoctes horarum Canoniarum. Paucis nos ad illum dicimus, nullam

consequentiam esse: DEUS promittit Hierosolymæ Novi Testamenti excubias & custodiam in muris perpetuam; ergo præstabit id per topicam successionem certorum custodum in Cathedra sibi invicem succedentium! res fuit promissa, quæ hic est custodia, non verò rei modus. Adde visibiles haud esse muros Hierosolymæ Novi Testamenti, & alia omninò dari potest custodia, præter visibilem, quia non tantùm illi *non tacent*, qui in certa, œcumenica & eminenti cathedra sedent; Sed & alii sunt, qui inter *non tacentes* referri possunt, & tamen in cathedra exili loquuntur. III. Successio Loci & personæ sine doctrinæ successione manca est, imò nulla; & conjunctâ hac duplici successione Patres usi sunt, tanquàm argumento evidentis illustrationis, non tamen apodicticæ demonstrationis.

§. 20. Stapletonus in relect. principiorum fidei controvers. 1. de Eccles. quæst. 4. agnoscit, nullam esse veram Successionem localem, quæ est sine doctrina vera, quam Pontificios non habere, demonstrârunt superiùs citati Theologi §. 13. hujus cap. Quamquam nec localis & personalis Successio firmò stet talò; quia 1. est dubia & incerta, tum ratione originis, uti demonstrat B. OSIANDE in Enchirid. Theolog. c. 8. de Roman. Pontif. quæst. 3. p. m. 71. Scilicet originem pugnare cum Calculo Scripturæ, ita ut Petrus novem annis post mortem præfuisset Ecclesiæ Romanæ, tum ratione continuationis, ubi statim disruptò ordine ponuntur Successores Cathedræ Papalis; controvertitur itaque, quoniam verus fuerit Successor. Qui enim *Linum* ponunt Petri Successorem, eis Latinorum turba aliter reclamabit: Imò & Græcorum plurimi in hac causa Latinos non destituent, sin autem *Clementi* hic honor dabitur, plures id improbârunt; quod ex Irenæo, Tertull. & aliis deduxit Vir Excellentissimus DN. D. HARTMANNUS in der Evangelischen Antwort / auf die Frag von der waaren Kirchen p. 97. Imò disrupta fuit Successio sub Hæreticis Episcopis, ut Zepherino Montanistâ, Marcellino Idololatrà &c. vid. TERTULL. ad

ad prax. DAMASUS in Pontif. B. GERHARDUS c. l. §. 197.
B. MEISNERUS in Anti-Lesio part. 2. confid. 7. pag. 359. &
in muris Babyl. §. 80. seqq.

§. 21. Nostræ autem Ecclesiæ Ministros veros Aposto-
lorum Successores esse, constanter ostendimus I. quia non San-
ctorum filii sunt, qui tenent loca Sanctorum, sed qui exercent
opera eorum. II. Ubi vox Apostolorum sonat, ibi Cathe-
dra Apostolorum est, & hæc Successio extraordinaria commo-
dè dici potest, quæ DEUS utitur: Si ordinariè Pastoribus or-
thodoxis succedunt lupi perversa docentes Actor. 20. 29. Et
ad hanc extraordinariam successione[m] confirmandam non re-
quiruntur miracula. (1.) quia contrarium patet in Jeremia &
Johanne Baptista. (2.) quia indicant Anti Christum 2. Thes-
salon. 2. 9. (3.) quia Lutherus novam doctrinam non attulit,
sed Christi & Apostolorum, cujus Successor fuit, obq; hoc
sufficiebant ipsi Apostolorum miracula. (4.) Non omni mi-
raculo caret extraordinaria hæc successio, consideranti hoc
patebit.

§. 22. Ut ad *Sextam* deveniamus *Notam*, eam
Bellarmino dicitur, *Conspiratio in doctrina cum*
Ecclesia Antiqua. In qua constituenda nos non habe-
ret Contrarios, si per antiquam Ecclesiam intelligeret Apo-
stolicam, in qua viguit pura verbi prædicatio; Si verò sequentem
intelligit, debebat meminisse, *Notam* hanc esse obscuriorem,
& cognitu difficiliorem, quam ipsa Ecclesia est; Sic enim ad
cognoscendum cæterum consentientem cum Antiqua Ecclesia
opus erit laboriosâ historiarum evolutione & collatione cum
voluminibus Patrum; ubi certè facilius ex Scriptura id cogno-
scere possumus.

§. 23. Licet autem Nos concedamus Bellarm. orthodo-
xam fuisse Ecclesiam V. Seculorum priorum in multis, sed non

omni modo in omnibus, quia 1. Patres interdum extra conflictum *liberius*, & , ut videtur, sæpè etiam *durius* locuti sunt. 2. Satanas jam tempore Apostolorum Mysterium iniquitatis operari fecit; si jam hîc, magis in sequentibus seculis. 3. Egregia sunt verba Egesippi apud Euseb. quòd Ecclesia non diu post Apostolorum tempora manserit virgo. L. 4. c. 22. Manet inde, nec opus esse, tanquam cum norma conspirare doctrinam hodiernæ Ecclesiæ cum Scriptis Patrum: quanquam nos prompti simus comprobare nostram doctrinam ex Patrum scriptis: licet non ut ex norma.

§. 24. Quòd autem hæc Nota, quæ est conspiratio cum Ecclesia antiqua non competat Ecclesiæ Pontificiæ, sed nostræ, deduxit MEISNERUS in Muris Babylon. §. 103. seqq. B. GERHARDUS c. l. §. 206. 227. usque ad 231. omnia enim tractare prolixius esset. Notabimus modò pauca: Et quidem (1.) concedimus semina quædam inveniri errorum papalium in scriptis Patrum. (2.) tamen non constituimus omnes Patres omnium errorum Papalium Patronos; Patres enim novos hos tantum habuerunt in semine, Pontificii verò eos tenent in Spica, ut non nemo loquitur. Imò perversò sapius sensu Patrum dicta à Pontificiis in alienum sensum detorquentur, sic quid Patres scribunt de satisfactione Ecclesiastica, Pontificii torquent & trahunt id ad satisfactionem pro peccatis: Et id quod illi scribunt de libertate arbitrii à coactione, hi ad libertatem à corruptione transferunt.

§. 25. Ordine igitur vehimur ad *Notam Septimam, quæ est Unio*; hæc inter se, & cum capite intercedit; ubi caput est Christus, cum quo fide fideles conjunguntur, per puram verbi prædicationem: Est ergò Unio veræ fidei Eph. 2. 20. quam si Pontificii intelligerent, nil aliud ponerent, quam Notam nostram primam, quæ est verbi prædicationis; Verum quia illi unionem quandam intelligunt, quod clarum est, quæ est inter Ecclesiam & Papam, tanquam universalem
Epi-

Episcopum; Dicimus quod hæc Nota non sit perpetua, sicut videmus in Ecclesia Anti-diluviana & separabilis, quod agnoscit Bellarm. L. 4. de Pontif. Rom. c. 4. Et actu etiam multæ Ecclesiæ erant separatae à Papa, quæ tamen veræ manserunt, ut Asiaticæ Ecclesiæ à Victore, quæ nihilominus post ejus tempora veræ manserunt: Sic & Romani ipsi à Marcellinò suo Papa se separarunt, ut etiam à Johanne, Felice, Liberio, & aliis. vid. Beat. MEISNERUS in Tr. de Eccl. sect. V, c. ult. pag. 851.

§. 26. Quàm syavis autem apud Pontificios sit unitas & Harmonia, monstravit id exquisitissimè B. DORSCHÆUS in prælim. ad Kircherum devium §. 7. p. 24. Item in Disp. ad Exod. c. 3. v. 5. p. 77. Huc pertinent pugnae inter Vasquezium & Svarezium: Item inter Thomistas & Molinistas de prædeterminatione gratiæ, inter Franciscanos & Dominicanos de immaculata conceptione virginis Mariæ. Vid. Gerhardus in Bellarmin. Orthodoxo. Thomas Jansenius in Bello Papali.

§. 27. Quia vident Pontificii dissensionibus inexplicabilibus se detineri, hinc sibi in solatium easdem nobis affingunt. Verum nos 1. Respondemus ex illo Apostoli 1. Johan. 2. 19. Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis; Nam si fuissent ex nobis, utique permansissent nobiscum, 2. Sic est fortuna Ecclesiæ, ut oriantur in ea schismata. Nihilominus tamen 3. uti Luc. 5. v. 6. miraculo quodam percissum rete copiosa piscium multitudo concludebatur, sic in scissuris Ecclesiæ veritas Ecclesiæ militantis servatur, & ad vitæ æternæ portum homines adducuntur.

§. 28. *Octava*, quem constituit Bellarminus, *Nota est Sanctitas doctriinæ*; Quia omnis sanctitas puritatem includit, hinc ex asse hæc Nota convenit cum nostra prima, quæ est pura doctriinæ; Quod autem ipse de professione adjicit, æstimanda hujus sanctitas ex Sacris literis, quia etiam

Hæc-

Hæretici professionis sanctitatem sibi tribuunt; vel ut obser-
vat Magnif. Dn. D. CALOVIVS, quia vera sanctitas non in ore,
sed in corde consistit, manente interim abscondita sanctorum
vita in Christo Col. 3. v. 3. vid. ejus Exegema A. C. Art. VII.
qui est de Ecclesia cap. 2. §. 2.

§. 29. Despiciendum ergò est, quàm sancta sit Eccle-
siæ Rom. doctrina? vel ex solo Epicureismo illorum patet,
quem suis hypothesebus inferunt, dum enim 1. Statuunt, pri-
mos motus non esse peccata, licet istis indulgere aliquis
potest, quæ tamen peccata esse probant Nostri ex Rom. 7.
2. Statuunt peccata quædam naturâ esse venialia. 3. Observan-
tiam legis tantùm externam. vid. B. DORSCHIVS in prælim. ad
Anti Kircherum §. 27. 28. 29.

§. 30. In nostra autem Ecclesia dari sanctitatem ve-
ram, ex remotione modò citatarum hypotheseum constat;
item quia solius Dei gloriam spectat, & quæ in ea sunt vitia
morum, illa non sunt ex principiis doctrinæ nostræ, sed ex vi-
tio hominum. vid. Tentz. contra Frommium. p. 1915.

§. 31. *Quoad Notam Nonam* Bellarmini,
quæ est Efficacia doctrinæ, miror cur hanc proferat,
neque metuat, Lutheranos eam pro se adducere posse; Nam
notum est, quod isti Scripturam, à qua omnis efficacia do-
ctrinæ dependet, vilipendant, dum eam vocant mortuam, re-
liqua eorum convitia recensere abhorreo; vide ergo illa a-
pud Costerum in Enchiridio; & apud Nigrinum Prof. quon-
dam Wittebergensem, qui ea detexit in contemptu Scriptu-
ræ Papistico; Verum quia hoc ipsis facere videtur ad confir-
mationem suæ Ecclesiæ, paucis considerabimus, num hæc
Nota sit, & an illi competat, an verò potius nostræ.

§. 32. Multùm quidem gloriantur, quòd suâ doctrinâ
multas hominum myriades, convertant, idque probare sata-
gunt

gunt exemplis Indorum, ipsâque etiam experientia, cur non exemplo Hungariæ? Quia varia in his proponunt, sigillatim ad ea quædam monebimus. i. Quod eorum conversionem concernit, ea non est ex verbi efficacia, istud enim purum non habent, (velim hoc intelligi de conversione eorum inter Christianos) Si enim purum esset & tam efficax apud illos verbum; quæ dementia illos caperet, ut arma externa vi doctrinæ internæ fortiora ipsis sint, res desperatæ causæ est, & secundum hypothese suam Pontificii judicant, veram apud illos Ecclesiam haud esse, quia destituitur illorum doctrina efficaciam convertendi, quæ apud nos intrinseca est doctrinæ nostræ. Quod ad Statum Hungariæ, terra hæc, quæ salva à ruina vix est, non efficaciam doctrinæ Pontificiæ ad Partes Pontificiorum cesit, sed vel mota est promissis, quod certum; vel minis deterrita ob magna pericula, (quod experti hæctenus sunt, sed nunc liberati à servitute superstites ex istis 72. ad triremes damnatis Pastoribus captivis.) Quod autem tantos thrasones agant de Conversione Gentilium in India, miror, cum constet, quod non Deus Gott / sed Aurum, Gold / illos allexerit ad inquirendas novas intulas. Et nota etiam sunt media conversionis, quæ non fuerunt verbum, sed ferrum. Videtur etiam, eorum conversionem magis perversionem esse, quod iis proprium est. Conf. 2. Tim. 3. v. 17. Matth. 23. v. 15. Tandem respondeant nobis, unde sit ad Turcicam religionem (si ita dicere licet) tantus confluxus, & sic nobis ostendent rationes confluxus ad Pontificiorum Ecclesiam.

S. 33. Quæ *Decimò* affert de *Vita Sanctitate*, ea jam attigimus in Nota Octavâ. Hic tantum notamus, ob Sanctitatem apparentem Monachorum, distinctionem inter Sanctitatem internam cordis, & externam oris & operis; non illam, sed hanc, ipsis concedimus. Licet & hæc Nota Ecclesiæ esse non possit, quia incerta & dubia est, dum etiam ab hypocritis exhiberi potest, eamque Anti-Christum simulatum prædictum est Dan. ii. v. 38. Apoc. 13. ii. c. 14. 4. non ali-

D

ter

ter ac ut meretrix sese virginem mentitur. Quia Pontificii Sanctitatem hanc vitæ potissimum ad Doctores referunt, sciendum, quod hic non ex vita, sed ex doctrina æstimandi sunt, quia nobis Deus dedit homines Doctores, non Angelos.

§. 34. Quod autem *Undecimò* profert *Gloriam miraculorum*, non vacat hîc terminum miraculi, aut ejus naturam explicare; sed ostendemus potius contra eos, malè ponere hanc Notam Pontificios, quod colligimus inde, quia I. miracula fecere (nos hic non loquimur de miraculis strictè sic dictis, quatenus Deus solus ea facit, sed latè) etiam Gentiles. conf. 2. Tim. 3. v. 8. Exod. 7. 12. c. 8. Matth. 7. v. 22. c. 24. v. 24. Turcæ, conf. GERHARDUS L. de Eccl. §. 273. Dicis miracula præstigatoria fuisse. Respondemus, nec nos hodie alia concedere possumus à Pontificiis esse facta. Diabolus enim hominum oculis glaucoma ac varias præstigias ita objicere potest, ut sæpius videre sibi videantur, quod non vident; Hinc non sunt divina sed diabolica, quæ omnibus modis ab illis differunt, & quidem (1.) Causis Efficientibus, Divina enim Deum autorem habent, qui interdum utitur Ministeriò Angelorum vel hominum piorum, ut & hîc potestas ejus pateat: Diabolica verò Sathanam, qui impiorum serviçiò ad hanc rem utitur interdum. (2.) differunt causa formali, ubi illa nunquam sunt putativa & imaginaria; hæc verò plerumque (3.) finali, Illa enim tendunt ad doctrinæ celestis & mandatorum Dei confirmationem; hæc contra. (4.) Instrumentali, nam Deus vel immediatè vel mediatè utitur operâ Prophetarum, Apostolorum & aliorum pietate præstantium virorum. Diabolus vero utitur veneficis, hariolis, præstigatoribus, sagis &c. Denique (5.) modò agendi, Deus enim simpliciter quid fieri velit, mandat, atque interdum media adhibet; Diabolus verò vult adhiberi certas formas verborum, pulveres, figuras, imprecationes & alia media. II. Quia donum miraculorum Ecclesiæ non competit semper, quippe

pe quod progressu temporis post Apostolorum tempora desit. Matth. 10. v. 1. Marc. 13. v. 13. cap. 16. v. 17. Luc. 9. v. 1. cap. 10. v. 9. 17. &c. De miraculis Jesuitarum in India vid. GERHARDUS §. 203. 285. Quoad Nostram Ecclesiam, quia nos non novam doctrinam proponimus, miraculis opus esse non censemus, ratio supradicta. Urgent tamen Pontificii, ad missionem extraordinariam persuadendam miraculis omnino opus esse, idque probant ex Exod. c. 4. Matth. 10. Joh. 15. quibus probare aliquis debeat, se esse ad hoc moliendum missum; jam, inquit, LUTHERUS missionem ordinariam non habuit ad introducendam aliam doctrinam, quippe juramento obstrictum eum fuisse dicunt, ad propagandam gloriam & salutem Ecclesiae Romanae; Et quia detrimento potius fuit quam emolumento, requirebant ab eo extraordinariam vocationem confirmandam miraculis; Verum Missio & vocatio duplici ratione dicitur, vel respectu ordinis in Ecclesia publice recepti, vel respectu ordinis à DEO instituti; Illa spectat ad corruptelas vulgo receptas abolendas; hæc ad cultum, quem DEUS instituit, mutandum; Ad missionem extraordinariam sensu priori miracula non requiruntur, posteriori verò semper; Illam LUTHERUS habuit, dum juramento se obstrinxit prædicare verbum DEI pure, & ita etiam administrare Sacramenta, quod fieri certè aliter non potuit, nisi pretiosum à vili separando; Quæ verò obgarriunt de propaganda gloria Ecclesiae Romanae, id dubio procul intelligendum est, quatenus est orthodoxa, qualis, quia opinione tantum fuit, re ipsa talem ex DEI verbo LUTHERUS efformare debuit, voluit.

§. 35. Quod *Duodecimò* affert *Lumen Propheticum*; Not. quod per illud intelligat vaticinia, quæ vel sunt ordinaria, consistentia in interpretatione Scripturæ, & sic referimus ea ad puram verbi prædicationem, & notam esse concedimus, de quibus agitur Joël cap. 2. v. 28. vel extraordinaria, sita in prædictionibus futurorum, quæ nec sic Ecclesiae Notæ sunt. 1. quia non sunt Ecclesiae propria, conf. Deuter. 13.

vers. 1. Numer. 24. v. 16. Jerem. 23. v. 25. 2. Reg. 13. v. 18. ubi falsi Prophetæ lumine Prophetiæ etiam participant. 2. Non sunt perpetua, quia de novissimis Ecclesiæ temporibus in Scriptura nullum extat promissum, quod habitura sint vaticinia; Joëlis autem vaticinium cap. 2. tantum de primo tempore Novi Testamenti accipiendum, non de perpetuo.

§. 36. Vaticinia à Georgio Tavmaturgo, & aliis ejusmodi, potius ad Ecclesiam Græcam pertinent, quàm ad Latinam. Brigittæ verò, & Catharinæ, & aliarum revelationes etiam à Pontificiis sanioribus in dubium vocantur. Quæ autem à LUTHERO sint edita vaticinia, habet GERHARDUS c. l. §. 290. 291. & MEISNERUS Tract. de Eccles. Sect. V. cap. 3. pag. 874. ex Melanchthone allegat, LUTHERUM durantibus Comitibus Augustanis domi manentem prorupisse ex lecto, & exclamasse: VICIMUS.

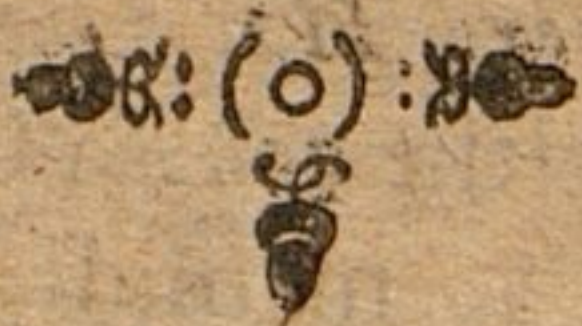
§. 37. *Notam Decimam tertiam*, quæ Bellarm. est *Confessio Adversariorum*, his modis refellimus. 1. Non est certa. 2. Non perpetua. 3. Non notior. 4. Non Causalis. Johann. 5. v. 34. 5. Non propria, vid. B. GERHARD. c. l. §. 293. Et cur hanc Notam ponit Bellarminus, num Confessionem expectat à Gentilibus? quippe qui vident Pontificios vivere in luxu & superbia; num à LUTHERO & Lutheranis? Licet ille dixerit, omne bonum Christianum esse sub Papatu, eumque nucleum esse Christianitatis, quia alud est loqui de Papatu, aliud de Ecclesia sub Papatu: Item inter pretiosum & vile distinxit, prius, non posterius laudat. Quod autem ad nostram Ecclesiam, testimonia veritatis habet à multis Pontificiis, inter quos sunt Erasmus, Georgius Cassander, ex quibus testimoniis nos nil lucratur, quia nobis sufficit, doctrinam nostram placere DEO.

§. 38. Ad *Notam Decimam quartam*, quam dicit esse *Infelicem Exitum Adversariorum*,
notan-

notandum, quod infelix exitus sit talis, vel κατ' ἀλίθειαν, & ὄντως, seu verè, vel κατ' ἐδόξαν, & φαινομένως, seu apparenter; illo modo malus exitus est, quando persecutores in peccato perseverant & moriuntur, ut plerique Hæretici, Jesuitæ & Monachi; Sic q̄; Nota Ecclesiæ non est, quia nobis non certò constat, an aliquis in articulo fidei poenitentiam egerit. Hoc modo infelix exitus est, quando mortis genus est tragicum, nec sic nota est: Quia hoc tyrannis Ecclesiæ non semper competit, aut iis solis, siquidem etiam multi pii & orthodoxi miserâ morte pereunt, apparenter scil. re ipsa enim pretiosa est coram Domino. Psal. 126. v. 15. Quæ autem de morte LUTHERI mendacissimus Bellarmini Spiritus profert, ea habet ex pessimis istis Sycophantis, Cochlæo, Staphylo, Bolseco. Alia & veriora consignavit de LUTHERI morte SCHLEIDANUS, & ipse etiam THUANUS. conf. B. MEISN. in Tr. de Eccl. Sect. V. c. III. p. 879. 880. B. GERH. L. de Eccl. §. 297. 298.

§. 39. Tandem cum *Nota Decima quinta* Spuria deveniendum ad ultima Disputationis nostræ, quæ dicitur Bellarm. *Felicitas*. Verùm 1. contra Scripturam dicit, quæ dictis & exemplis monstrat, Ecclesiam veram ferè semper subjectam esse cruci. Sic 2. certè vix Ecclesia verior esset, quàm coetus Turcarum & Epicuræorum. 3. Negant Patres argumentationem hanc. Vid. GERH. c. I. §. 299. Quæ autem objicit de victoria piorum, ad ea dicimus, quòd nulla consequentia sit; quia etiam sæpiùs impii de piis victoriam deportant. Hæc de Notis tam veris, quàm falsis sufficiant.

DEO LAUS ET GLORIA.

D 3

Exer-

EXercitum miles ferocem jactitet,
Et impetus acres equorum prædi-
cet, (tas,
Gubernet Imperator Urbes incli-
Et colligat totius Orbis incolas
Sub Fascibus: Placet magis Credentium
Beata concio, quibusvis cœtibus
Præstantior, quin semper invictissima.
Hinc paginas laudo tuas ECCLESIAE,
RÜCKERE, gratulorq; diligentiam.

ABR. CALOVIUS, D. P. P. PRIM.
& Super. Gener.

Esse *Notas* certas, quæ *Cœtus agmina Sacri*
Demonstrant, certò *pagina* sacra docet.
Hasce *Notas* sanctis commendat *Spiritus* almus,
Quilibet ut possit noscere *signa Gregis*.
Tu, RÜCKERE, *Notas* docto conamine *veras*
Ecclesie tradis, *falsaq; signa* moves.
Perge piis *studiis* benedicet *Gratia Cœli*,
Et vehet ad portum *facta sacrata* bonum!

JOHANNES Deutschmann / D.

ECCLESIA *quæ veni sit, & quæ videatur?*
RÜCKERE, *Patris, de Patria promeriti almâ,*
Propago, doces hinc satis arduo labore,
Quid gratuler, aut ominer hoc carmine curto
Dilecte? sat est, premia si tibi favoris,
Ac spes alias, auspice Christo, comitante
Laude haud mediocri augurer. Hæc, hæc tibi signo!

Officii amicitia causa Conterraneo ac Com-
mensali svavissimo

GEORG. CASP. KIRCHMAJERUS, Orat. P.P.

Ad

Ad
Clarissimum, atq; Doctissimum
DN. R Ü C K E R U M,

Fautorem, atq; Amicum colendum.

Surgis in exemplum *summi*, RÜCKERE, Parentis,
Magni Sionis Luminis.

BRISACI, atqve alibi plantaverat entheus ardor
Ecclesias CHRISTO sacras.

Has ut restituat DEUS, atqve è faucibus Orci
Papalis, oras, liberet.

Ipsè Tibi zelum PATRIS, atqve charismata sancta
Exopto toto pectore.

scr. amicâ mente, & manu

M. JOH. SIM. Schernhauer/
Diac.

Madrigal.

Die Zeichen sind sehr gut/
So Er in Seiner Streitschrift sezzet.
Sie zeugen / auffer Gottes wahren Kirchen/
Von Seinem Fleiß / den Er bereits gewiesen/
Als uns die Saal ernähret und gelehret/
Nun macht Er sich dem Elb-Uthen gepriesen/
Wie auch dem werthen Vaterland/
Das wird dadurch ergezset/
Ja nimmet diß statt Lorbeer-Blätter an/
Die Ihm mit Recht auch hätten zugehöret/
Hätt Er Sie nur nicht von sich abgewandt.
Er fahre fort / wie Er bisher getahn.
Ich wünsche Glück / diß ist die rechte Bahn!

Mit diesem geringfügigen ehrte Seines werthgeschätzten
Freundes / und vertraulichen Tisch-Gesellen

Hn. Rückers rühmliches Beginnen

Carl Christian Riß / D. h. S. B.
Dia.

Madrigal.

In Held / wenn er zu Felde lieget/
So theilt er vor der Schlacht/
Der ganzen Krieges-Macht/
Das Rund-Wort aus / eh' er noch frieget/
Damit der Freund und Feind
Im Treffen wohl zu unterscheiden seind.
Gott läst die Kirche streiten/
In dieser argen Welt/
Doch zu der rechten Seiten
Pflantz er das Gnaden-Zelt/
Und giebt den Frommen seine **ZEICHEN**/
Daß sie im Feld-Panier
Nicht von dem Himmel weichen/
So lang sie streiten hier.

Also pflichtet Seinem Treu-verpflichten Brüder-
lichen Freund bey

Johann Friderich Kenger.

FRugibus infelix clivosi glareæ ruris
Vix humiles apibus casias, roremq; ministrat:
Fertilis ast molli flavescit campus aristâ,
Fructibus & multis turget Saturnia terra.
Fortunata domus, *Rückeria* Tecta beata,
Antiquæ laudis quæis nunquam deficit hæres,
Qui paribus sequitur Genitorem passibus, hæres.
Hic Hermi campus, Lyciæq; uligine pingvis
Tellus, quâ proles sibi fingit Cynthus Author.
Conatu, *Fautor*, sacro cognoscere Patrem
Perge, Tui laudes Generisq; implere labora,
Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvæ,
Sic fueris Patriæ pulcherrima Gloria stirpis.

NICOLAUS Bektner.

05 A 472

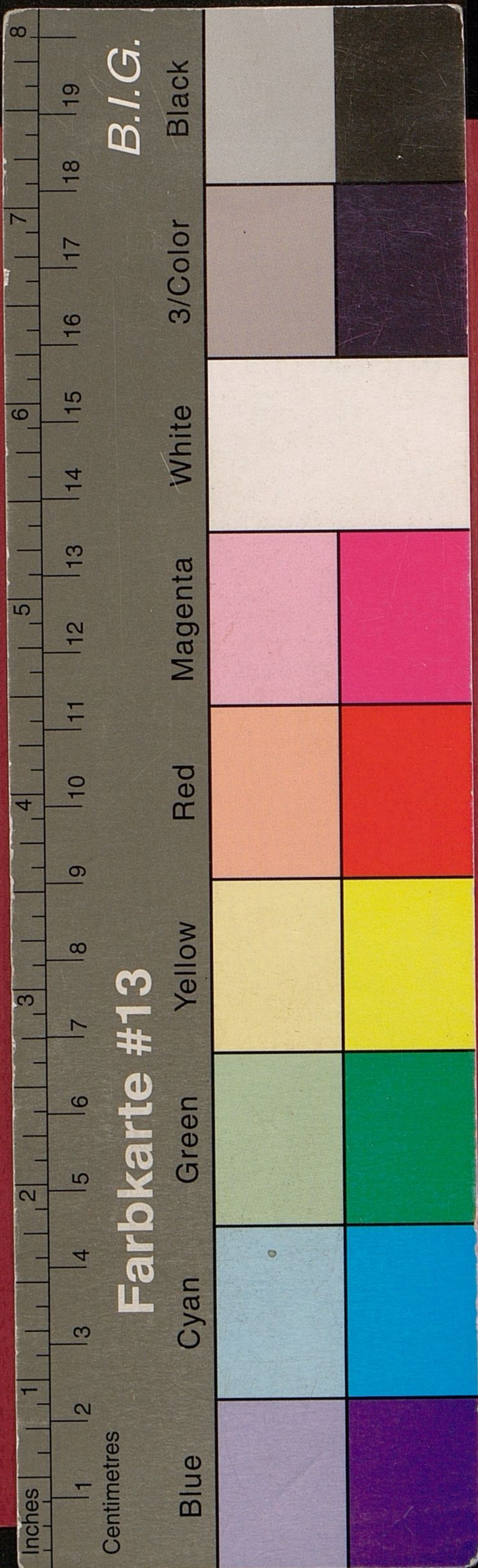
ULB Halle 3
004 209 281

V317
Guh

I. N. J.
DISSERTATIO ACADEMICA
EXPONENS
**NOTAS ECCLESIAE
ORTHODOXAÆ VERAS,**
ET REFUTANS
BELLARMINI XV. FALSAS.

QVAM
PRÆSIDE
VIRO

SUMME REVERENDO, MAGNIFICO, AMPLISSIMO ATQVE
EXCELLENTISSIMO

DN. JOH. DEUTSCHMANNO,
SS. THEOL. DOCT., EJUSDEMQUE PROF. PUBL.
IN HAC AD ALBIM ACADEMIA CELEBRATISSIMO, h. t.
DECANO SPECTATISSIMO, ALUMN. ELECTORAL.
EPHORO GRAVISSIMO,

**DNO PATRONO, PRÆCEPTORE, STUDIO-
RUMQVE MEORUM PROMOTORE SUMMA ANIMI
OBSERVANTIA DEVENERANDO,**

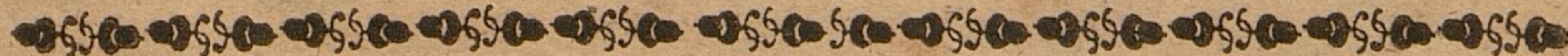
PUBLICICE DEFENDET

R E S P O N D E N S

JOHANNES MICHAEL RÜCKER,
ROTENBURGO-FRANCUS,

A. cl. l. c. LXXVI.

D. XX. MARTII. HORIS ANTEMERIDIANIS.
IN AUDITORIO MAJORI.

WITTEBERGÆ,

Typis MATTHÆI HENCKELII, Acad. Typogr.